

Ikmēneša ziņas

Uzkrājumi un ieguldījumi

Neraugoties uz vīrusa izplatības turpināšanos, akciju cenas ir tuvu to vēsturiski visaugstākajam līmenim.

2020. gada augusts

Tirgus apskats

Jūlijā guvām papildu pierādījumus tam, ka valstu robežu atvēršana pēc darbības pārtraukšanas uzlaboja ekonomisko aktivitāti. Tomēr jūlijā pieredzējām atveseļošanās stagnēšanas pazīmes, jo īpaši ASV. Arī jaunu saslimšanu skaita pieauguma tempi lielākajā daļā reģionu kopš jūlija sākuma ir palielinājušies, mēneša izskaņā samazinoties ASV, turpretī palielinoties Eiropā un Japānā no daudz zemāka līmeņa. Pozitīvie agrīnās stadijas izmēģinājumu rezultāti vieš cerības uz vakcīnu. Lielākās centrālās bankas nav nākušas klajā ar papildu monetārajiem stimuliem, jo tās jau bija pārpludinājušas tirgu ar likviditāti, pietuvinot likmes tuvu to zemākajai robežai. Tomēr uz valdībām tika izdarīts spiediens turpināt fiskālā atbalsta sniegšanu. ASV Kongresā tika diskutēts par to, cik liels papildu fiskālais atbalsts ir nepieciešams, pievēršot galveno uzmanību darba tirgum. Tikmēr ES vadītāji vienojās par Covid-19 atveseļošanās paketi 750 miljardu EUR apmērā. Pirmo reizi vēsturē ES dalībvalstis kopā aizņemsies milzīgas summas. Apkopojot jūlija rezultātus, akciju indekss turpina pieaugt jau 4. mēnesi pēc kārtas, neskatoties uz vēsturiski sliktajiem 2. ceturkšņa IKP rādītājiem, jauniem vīrusa uzliesmojumiem, daļēju valstu robežu slēgšanu un spriedzes turpināšanos starp ASV un Ķīnu. No otras puses, uzņēmumu pārskati turpina sagādāt pozitīvus pārsteigumus (90% gadījumu ASV uzņēmumu pārskatu dati bija labāki nekā gaidīts). Tāpēc mums ir piesardzīgi optimistisks viedoklis par tādiem riska aktīviem kā akcijas.

Akciju tirgus indeksu rezultāti (līdz 2020. gada 31. jūlijam)

Reģions	Indekss	Valūta	Rezultāti							
			2020. g. jūl.	Kopš 2020. g. sāk.	12 mēn.	2015	2016	2017	2018	2019
ASV	S&P 500	USD	5,5%	1,2%	9,8%	-0,7%	9,5%	19,4%	-6,2%	28,9%
Eiropa	MSCI EURO	EUR	-1,7%	-15,4%	-9,5%	6,1%	1,7%	8,7%	-14,2%	22,0%
Austrum-eiropa	MSCI EM Eastern Europe	USD	1,4%	-24,2%	-17,4%	-8,1%	33,0%	12,9%	-8,3%	26,9%
Āzija	MSCI EM Asia	USD	9,2%	4,4%	14,5%	-11,8%	3,8%	40,1%	-17,3%	16,6%
Latīņ-amerika	MSCI EM Latin America	USD	10,7%	-29,2%	-27,3%	-32,9%	27,9%	20,8%	-9,3%	13,7%

Galvenie notikumi un prognozes

Amerikas Savienotās Valstis Covid-19 ietekmējis visvairāk: teju 5 miljoni saslimšanas gadījumu no kopumā gandrīz 20 miljoniem visā pasaulē. Vīrusa izplatība palēninājās jūnijā, taču no jūnija vidus jaunu saslimšanu skaits ASV atkal sāka pieaugt, sākumā galvenokārt valsts ziemeļaustrumu štatos, drīz vien strauji izplatoties arī visā pārējā valstī. Attiecīgi daudzi štati sāka ieviest aizsardzības pasākumus vai apturēt robežu atvēršanu. Minētā rezultātā pašreiz vīrusa izplatība ASV atkal ir samazinājusies. Turklāt, neraugoties uz lielāku infekciju skaitu, jaunu nāves gadījumu skaits pašreiz ir mazāks nekā iepriekšējais maksimālais līmenis. Tas varētu būt saistīts ar uzlabojumiem ārstēšanā un aktīvāku sociālo distancēšanos vecāka gadagājuma cilvēku grupā. Tomēr hospitalizāciju skaits ir palielinājies, radot papildu spiedienu uz veselības aprūpes sistēmu.

Ekonomikas dati liecina par vēsturisku ekonomisko lejupslīdi, lai gan dažos datos pamanāmas arī atveseļošanās pazīmes. Salīdzinājumā ar gada 1. ceturksni 2. ceturksnī ASV IKP samazinājās par gandrīz 33% gadā, kas ir lielākais IKP kritums kopš Otrā pasaules kara. Tomēr tik liels kritums arī tika gaidīts, un tas nepasliktināja investoru noskaņojumu, kuri lielāku uzmanību pievērsa datiem, kas liecina par atveseļošanos. Piemēram, ASV mazumtirdzniecības apjomi ir palielinājušies par 27% kopš sava zemākā punkta šā gada aprīlī. Tas ir svarīgi, jo patēriņš ir galvenais ASV ekonomikas dzinējspēks. Patērētāju ienākumus līdz šim aizsargāja ASV valdības atbalsta pasākumi, jo tika nodrošināti stimulējoši skaidras naudas čeki (vienreizēji – 1200 USD apmērā un iknedēļas – 600 USD apmērā), kas palielināja patēriņu. Tomēr ne visi rādītāji ir uzlabojušies tādā tempā. Darba tirgum, kas cieta visvairāk, būs nepieciešams ilgāks atveseļošanās laiks. Kongresā tiek spriests par vēl vienu stimulu likumprojektu, kas varētu paredzēt stimulēšanas čeku otro kārtu, kā arī bezdarba pabalstu izmaksas termiņa pagarināšanu.

Uzņēmumu ienākumi ir labāki nekā gaidīts. No jau publicētajiem ASV datiem par 2. ceturkšņa ieņēmumiem gandrīz 90% uzņēmumu pārskatu atspoguļoja labākus rezultātus nekā gaidīts. Protams, ir jāņem vērā daudz zemāks gaidu līmenis (prognozes par aptuveni 45% lielu kritumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu). S&P 500 jūlijā pieauga par 5,6%.

Šķiet, gada 2. ceturksnī Eiropa tika galā ar vīrusa uzliesmojumu labāk nekā daudzi citi reģioni, lai gan pēdējā laikā pastāv zināmas bažas par saslimšanu skaita pieaugumu. Tā kā jaunu saslimšanu skaits kādu laiku bija zems, kļuva pamanāmas ekonomiskās aktivitātes pieauguma pazīmes, īpaši Vācijā. Tomēr nesena slimības uzliesmojums Spānijā un citviet Eiropas dienvidu valstīs tieši pirms vasaras tūrisma sezonas kulminācijas radīja šaubas par drīzu ekonomikas atveseļošanos. Jaunu vīrusa saslimšanu skaita palielināšanās risks, atsākoties ekonomiskajām aktivitātēm, nosaka potenciāli lēnāku un ģeogrāfiski diferencētāku atveseļošanos.

Aplūkojot Eiropas ekonomikas datus, eirozonas IKP 2. ceturksnī salīdzinājumā ar 1. ceturksni samazinājās par 12,1%, un tas bija vislielākais ceturksņa kritums eirozonas vēsturē. Eiropas patērētāju noskaņojums diezgan būtiski atjaunojās pēc krituma aprīlī, taču pēdējā laikā kļuva pamanāmas stagnācijas pazīmes. Tomēr galvenie pakalpojumu un ražošanas rādītāji, piemēram, saliktais PMI, ir ievērojami uzlabojies – no 13,6 aprīlī līdz no 54,8 pašreiz. Lai atveseļošanās saglabātos stabilā līmenī, jāuzlabojas noskaņojumam, un infekciju skaita pieaugums jāierobežo, iztiekot bez plašas valstu robežu slēgšanas. Ja robežas tiks slēgtas, turpmākais ceļš jāvērtē piesardzīgāk. Efektīva vakcīna neapšaubāmi būtu spēcīgs ilgstošākas ekonomikas atveseļošanās katalizators.

ES tika panākta ļoti svarīga un vēsturiska vienošanās attiecībā uz fiskālo stimulu paketi, reaģējot uz Covid-19. ES vienojās par atveseļošanās fondu 750 miljardu EUR apmērā. Pirmoreiz vēsturē ES dalībvalstis kopā aizņemsies milzīgas summas. Atveseļošanās fondu atbalstīs Eiropas Komisijas kopēja obligāciju emisija. Tas ir nozīmīgs solis ceļā uz iespējamo fiskālo integrāciju visā ES, kas ir palielinājis pieprasījumu pēc Eiropas valdību obligācijām.

Attīstības valstu tirgi. Ik dienu vīrusa infekcijas saslimšanu skaits turpināja pieaugt dažās attīstības valstīs, lielāko skaitu sasniedzot Brazīlijā, Indijā un Meksikā. Nesen notikušo slimības uzliesmojumu dēļ Honkongā atkārtoti tika ieviesti ierobežojumi, saskaņā ar kuriem cilvēku pulcēšanās grupas skaits tiks ierobežots līdz diviem cilvēkiem, bet masku nēsāšana ir obligāta.

Tikmēr situācijā Covid-19 izcelsmes valstī Ķīnā, šķiet, tiek kontrolēta, un nav pierādījumu par lielākiem vīrusa uzliesmojumiem. Tāpēc Ķīnas IKP 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu pieauga par 3,2%. Cilvēku mobilitāte Ķīnā un arī Dienvidkorejā ir labi atguvusies, būtiski nepaliekoties saslimšanu skaitam. Abas valstis līdz šim demonstrē, ka ekonomikas atveseļošanās ir iespējama bez vakcīnas, ja vīrusu izdodas kontrolēt, izmantojot citus pasākumus. Ķīnas akcijas jūlijā sasniedza gandrīz 9% līmeni.

Rezumējot iepriekš minēto, neskaidrība par esošajiem un jauniem koronavīrusa saslimšanas gadījumiem var izraisīt zināmu nestabilitāti akciju tirgū, taču ilgstošs stimuls – piemēram, centrālo banku obligāciju pirkšana un valdības fiskālās paketes – palīdzēs uzturēt riska apetīti. Jo vājāka ekonomika kļūst, jo lielāka ir varbūtība, ka centrālās bankas un valdības sniegs vēl lielāku atbalstu, savukārt, ja lejupslīde būs maigāka, uzņēmumu ieņēmumi palielināsies straujāk, un akciju cenas var pieaugt bez minētā atbalsta.

Protams, pilnīga ekonomikas atveseļošanās var notikt tikai tad, ja aktivitātes palielināšanās neizraisīs arī saslimšanu skaita palielināšanos. Taču, kā minēts iepriekš, valdībām un centrālajām bankām būtu jāturpina atbalstīt patērētājus un uzņēmumus tik ilgi, kamēr būs pieejama vakcīna vai kamēr vīruss tiks kontrolēts ar citiem līdzekļiem. Tas, cik lielā mērā tas tiks darīts, visvairāk ietekmēs nākotnes perspektīvu. Šķiet, varētu būt panākts zināms progress attiecībā uz iespējamo vakcīnu, taču svinēt uzvaru vēl ir pārāgi.

Mūsaprāt, procentu un obligāciju peļņas likmes, kas saglabāsies zemā līmenī, un lēnā atgriešanās pie normālām izaugsmes tendencēm, palīdzēs uzturēt akciju tirgu. Tādējādi mums ir piesardzīgi optimistisks skatījums uz riska aktīviem, piemēram, akcijām un augsta ienesīguma uzņēmumu obligācijām, un mēs uzturam savu hipotēzi, ka lejupslīdes akciju tirgū var uzskatīt par pirkšanas iespējām.

Iepriekš minētā informācija ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā nav uzskatāma par ieguldījumu konsultāciju, ne arī par kāda produkta vai pakalpojuma piedāvājumu. Ne šis dokuments, ne tajā aprakstītie produkti nav paredzēti izplatīšanai vai pārdošanai Amerikas Savienotajās Valstīs vai personām, kas ir Amerikas Savienoto Valstu rezidenti (ASV personas), un šāda izplatīšana var nebūt likumīga. SEB neatbild par ieguldīšanas lēmumiem, kas pieņemti, balstoties uz iepriekš minēto informāciju. Sniegtās informācijas pamatā esošie dati iegūti no avotiem, kurus SEB uzskata par ticamiem. SEB nevar saukt pie atbildības par šīs informācijas pilnīgumu vai pareizību, vai par zaudējumiem, kas var rasties minētās informācijas iegūšanas rezultātā.

Ieguldījumi akcijās, fondos un citos vērtspapīros ir saistīti gan ar iespējām, gan ar riskiem. Ieguldījumu tirgus vērtība var gan palielināties, gan samazināties. Dažkārt zaudējumu apmērs var pārsniegt sākotnējā ieguldījuma apmēru. Jūsu peļņu no ieguldījumiem, kas veikti ārvalstu tirgos, var ietekmēt valūtas kursu. Ne aprakstīto ieguldījumu produktu ienesīgums, ne iepriekšējo vai nākotnes periodu finanšu rādītāji nav nākamā perioda ienesīguma apsolījums vai pamatojums.

Pirms lēmumu par ieguldīšanu pieņemšanas, iesakām rūpīgi izanalizēt finanšu, juridiskos, regulējošos, grāmatvedības un nodokļu jautājumus, kas saistīti ar ieguldījumu veikšanu fondos, kā arī izvērtēt visus ar ieguldījumu saistītos riskus, kā arī ieguldījumu atbilstību un piemērotību. Nepieciešamības gadījumā, lai iegūtu sīkākus paskaidrojumus, lūdzu, vērsieties pie SEB konsultanta, bet nodokļu jautājumos – pie attiecīgās jomas speciālista. Vispārīga informācija par ieguldījumiem un vērtspapīriem ir pieejama SEB tīmekļa vietnē <https://www.seb.lv>